

Partitura inspirisana svešteničkom propovedu

Pijanistkinja Nada Kolundžija ovog leta je s tri koncerta u Kulturnom centru Beograda uspešno predstavila projekat „Moja mala koncertna antologija muzike za klavir“, s delima savremenih autora od 1914. do danas. Antologiju za sada ne prati štampano izdanje ili kompakt-disk. Bila je to jedinstvena prilika da publika čuje ostvarenja Filipa Glasa, Meredith Monk, Konlona Nenkeroua, Vilijema Dalvorta, ali i domaće stvaraoce, koji su pisali i za Nadu. Otkako je nedavno otišla u penziju kao profesor Fakulteta muzičke umetnosti, naša sagovornica je osetila slobodu da se posveti svemu što voli, posebno savremenoj muzici. Siroj javnosti poznata je i po klasičnom repertoaru koji interpretira u kamernoj formi, uglavnom kao saradnik bratu i velikom violinisti Jovanu Kolundžiji, a potom i drugim muzičarima. Umetnički je direktor Centra lepih umetnosti „Gvarnerijus“ u Beogradu. Nada Kolundžija premijernim izvođenjima već godinama upoznaje publiku sa značajnim delima Šenberga, Ksenakisa, Berija, Mesijana, Kejdža, Satija, Kagela, Štokhauzena i mnogih drugih. Iza nje su brojne turneje po svetu, kao i značajne nagrade.

Razgovor počinjemo o „Antologiji“, koju Nada Kolundžija ovako predstavlja:

–To je živa, koncertna antologija, a u programima sam davala informacije o kompozitorima i delima. To je bilo važno jer je bilo dosta autora nepoznatih kod nas. Bicala sam dela za koja sam mislila da će ih publika zavoleti, a potom dalje istraživati sama. Pažnju sam nastojala da održim i istovremenim sviranjem na dva instrumenta – na klaviru i klaviru igrački, kao ispujanjem klavirskog zvuka i snimljenih matrica.

Upitali smo našu sagovornicu da navede neka od mističnih dela sa svog repertoara:

–Reč je o kompozicijama Georgija Ivanoviča Gurdžijeva, duhovnog učitelja, mistika, filozofa i kompozitora jermensko-grčkog porekla, koji je imao mnogo sledbenika. Ruski kompozitor Tomas de Hartman proveo je s njim čitave dve decenije, zapisujući obiman opus muzike koju je Gurdžijev sakupio putujući. Dela koja sam svirala snimio je Kit Džeret, fenomenalni improvizator i džez pijanista. Ima tu zanimljivih životnih priča. Na poslednjem koncertu interpretirala sam kompoziciju Galena H. Brauna, koji je od delova propovedi jevanđelističkog sveštenika u kompjuteru napravio remiks i ispleo klavirsku partituru. Ovo snažno delo bilo mi je najveće otkriće. Koncerti su snimljeni i planirani su za međunarodnu razmenu posredstvom Trećeg programa Radio Beograda.

Na pitanje u čemu se sastoji njena misija i da li teško dolazi do dela savremenika, naša sagovornica odgovara:

–Možda i imam misiju. Ne znam. Školujući se, sam stalno bila uz kompozitore. Tokom usavršavanja u Budimpešti otkrila sam sjajnu prodavnicu nota i to me bacilo u okean neverovatno zanimljivih ostvarenja savremene muzike. Onda su krenuli koncerti koji su bili novina za Beograd. Ovakvi programi mogu da budu riskantan potez i ja sam na to bila spremna. Uzbuđenje da dodem do nove partiture i da vidim šta se tu krije stalno me je vodilo dalje.

Nada Kolundžija podstiče na komponovanje i domaće autore. Tako smo nedavno čuli kompoziciju Miroslava Miše Savića „Za Nadu“, nastalu ove godine.

–Miša Savić ostavio je trag u domenu performansa, instalacije, eksperimentalnog filma i videa. Za mene su pisali Miodrag Lazarov Pashu, Dušan Bogdanović, Vuk Kulenović, Katarina Miličević, Irena Popović, Majkl Pepa, Beverli Pinski Grigzbi, Miloš Raičković, Jasna Veličković, Dženi Pul, Mihailo Đorđević. Za američku pijanistkinju Deboru Ričards i mene kompoziciju za dva klavira komponovao je Hans V. Koh – kaže Nada Kolundžija.

Ova pijanistkinja zainteresovana je i za elektronsku muziku, za koju neki tvrde da nema dušu (da li je ima?) i za džez, a svojevrmeno je vodila Međunarodni festival „Art of sounds“ 2008, koji više ne funkcioniše. Zašto?

–Džez sam nekada mnogo služala. U nemoći da ga sviram, obradovao sam se što je Klod Boling zabeležio nekoliko svojih sjajnih partitura fuzije klasične i džez (krosveri), koje sam izvodila s kolegama. Elektronsku muziku ne poznajem dovoljno, ali me zanima. Sredstvo koje se koristi kao instrument umetničkog izraza nije presudno za rezultat. Delo će imati dušu onoliko koliko mu je udahnete. Nekada to možda i nije cilj.

„Art of sounds“, prvi međunarodni festival elektronske višemedijske umetnosti, nastao je na predlog Arsenija Jovanovića, kompozitora elektroakustičke i konkretne muzike. Uz pomoć multimedijalnog umetnika Vladana Radovanovića, koji je počasni doktor muzike Univerziteta u Kolumbusu, u Ohaju, i počasni doktor višemedijske umetnosti Univerziteta umetnosti u Beogradu, festival se pojavio krajem 2008. godine u „Gvarnerijusu“. Trajao je četiri dana i predstavio više od 40 radova svetskih umetnika. Verujem da ovaj festival ima potencijal da postane jedan od prepoznatljivih brendova Beograda, pored Bemusa, Tribine kompozitora i drugih, ali posle početne podrške Sekretarijata za kulturu Beograda i sjajne realizacije, ni pomoć, koja je tada simbolično bila dodeljena za festival, više nije odobrena.